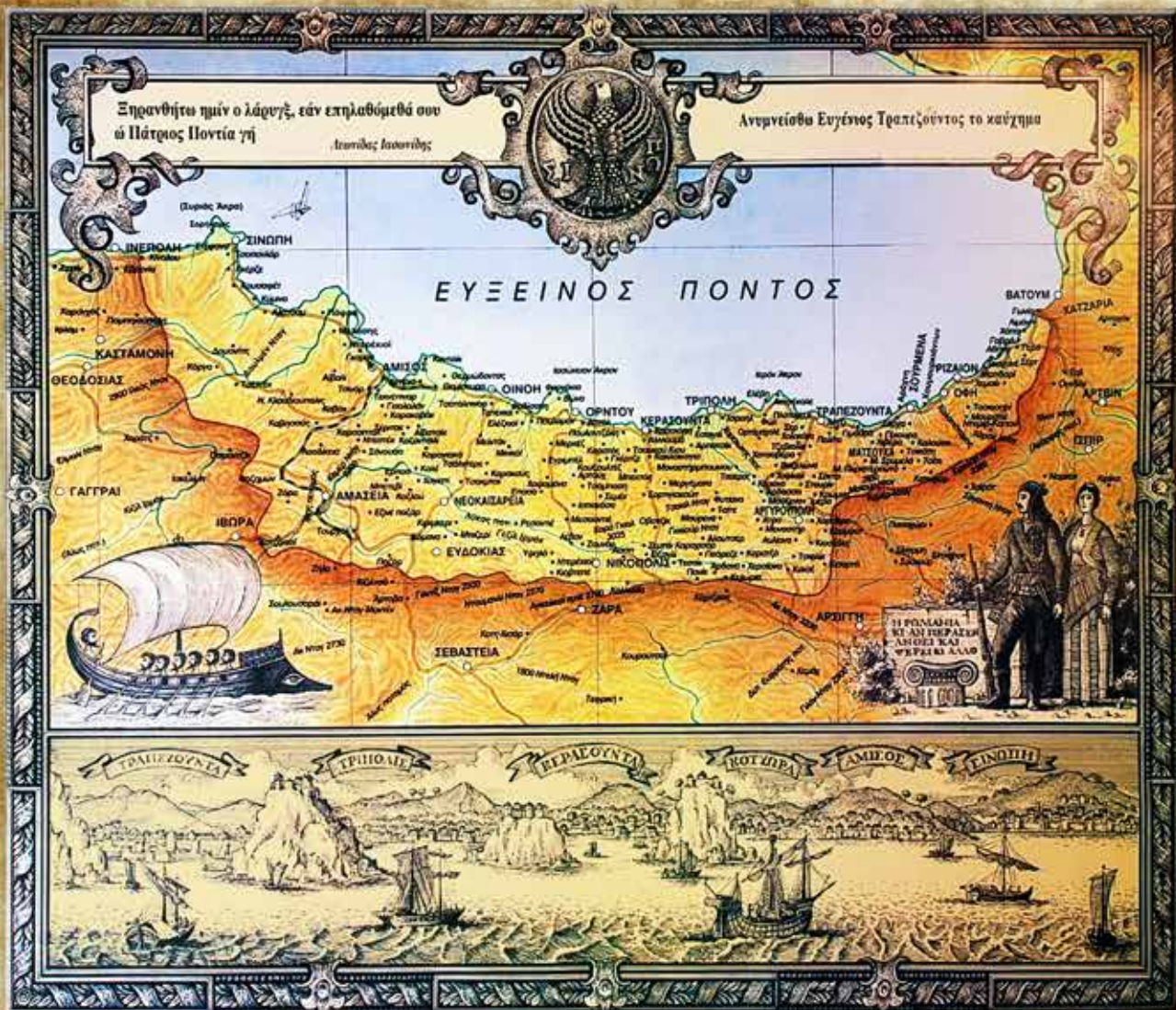

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας

Γ' Τάξη Λυκείου

Πόντος

ο τόπος, η ιστορία,
οι άνθρωποι, η Εκκλησία

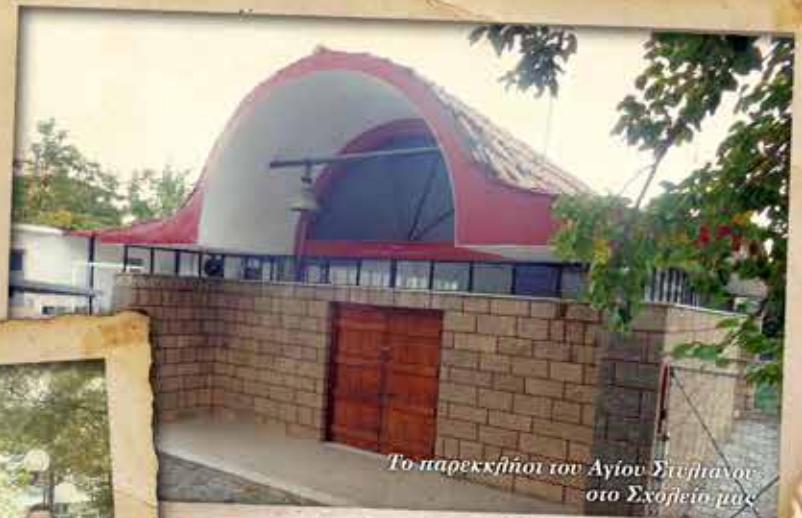

κρηρολόγιο 2016

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαμίας (Γ' Τάξη Λυκείου)

Γενική άποψη του Σχολείου μας

Το παρεκκλήσι του Αγίου Στεφάνου στο Σχολείο μας

Γ' Τάξη Λυκείου, οχθρ. έτος 2015-2016

Πρόλογος

Η έκδοση ετήσιου ημερολογίου τα τελευταία χρόνια, από τους μαθητές της Τρίτης (Γ') τάξης του Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου Λαμίας, τείνει πλέον να καταστεί παράδοση για το Σχολείο μας. Μετά τα αφιερώματα στα μοναστήρια της Ιεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, στα μοναστήρια και τα διακονήματα του Αγίου Όρους, καθώς και στην Κωνσταντινούπολη, σειρά έχει, φέτος, ο Ποντιακός Ελληνισμός.

Με την ευλογία του Μητροπολίτη μας και Προέδρου της Σχολικής Εφορείας κ. κ. Νικολάου, οι μαθητές, με τη συνεργασία των φιλόλογων εκπαιδευτικών του Σχολείου μας κ. Βαρβακά Αλεξάνδρας και κ. Καλαντζή Χρήστου, επιμελήθηκαν το αφιέρωμα στον μαρτυρικό Πόντο, θεωρώντας οφειλόμενο χρέος στους Έλληνες του Πόντου την παρούσα έκδοση. Άλλωστε, πολλοί από τους αποφοίτους μας, λαϊκοί και κληρικοί όλων των βαθμών, τυχάνουν γόνιμοι οικογενειών Ποντίων ή υπηρετούν σε επαρχίες όπου οι Πόντιοι θεμελίωσαν την καινούρια τους ζωή μετά τον βίαιο ξεριζωμό από τις προαιώνιες εστίες τους.

Σας προσκαλούμε λοιπόν σε ευλαβικό προσκύνημα στον τόπο, την ιστορία, τα μοναστήρια, τους αγίους, τις μεγάλες μορφές της Εκκλησίας του Πόντου. Η σύντομη αυτή περιδιάβαση σε καίριες στιγμές της ιστορίας των Ποντίων Ελλήνων, ελπίζουμε να συμβάλει στην διατήρηση της ιστορικής μνήμης, στην απόδοση, από μέρους μας, της πρέπουσας τιμής στους νεκρούς, στη γνωριμία μας με τη γη του Πόντου.

Κυριακή, 1η Νοεμβρίου 2015

Μνήμη του Αγίου Δαβίδ του Κομνηνού και της συνοδείας αυτού
Μνήμη της Αγίας Εφέννης της εκ Σινώπης του Πόντου

Ο Διευθυντής του Σχολείου
Ιωάννης Ζαχαράκης
ΜΔΕ Θεολογίας

Το Σχολείο μας

Το Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο -Γυμνάσιο Λαμίας λειτουργεί εδώ και σχεδόν έναν αιώνα στην πόλη της Λαμίας (1918-2015). Στη μακρόχρονη πορεία του η προσφορά του προς την Ορθόδοξη Εκκλησία και την πατρίδα μας υπήρξε μεγάλη, πολύπλευρη και αναγνωρισμένη.

Σημαντικός αριθμός αποφοίτων του, περισσότεροι από χίλιοι μοναχοί και κληρικοί όλων των βαθμών, κόσμησαν και κοσμούν τη μεγάλη μοναχική και ιερατική οικογένεια τόσο στην Ελλάδα όσο και σε χώρες του εξωτερικού.

Όσοι δεν ακολούθησαν το δρόμο της ιεροσύνης, διακρίθηκαν και διακρίνονται ως πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, συγγραφείς, εκπαιδευτικοί, επιχειρηματίες, ελεύθεροι επαγγελματίες, τοπικοί άρχοντες, δικηγόροι, δικαστικοί, στρατιωτικοί, αστυνομικοί, πυροσβέστες, λιμενικοί κ.ά. Και βέβαια όλοι τους διακρίθηκαν και διακρίνονται ως σωστοί οικογενειάρχες, ευσυνειδητοί πολίτες και πιστοί χριστιανοί, με ευαισθησίες και ήθος.

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας (Γ' Γύζα Λυκείου)

Ποντιακός Ελληνισμός: 28 αιώνες ιστορίας

Η κληρονομιά του ποντιακού ελληνισμού, αρχίζει από την εποχή των μύθων του Φρίξου και της Έλλης, του Ιάσονα και της Αργοναυτικής εκστρατείας, της Μήδειας και του Αιήτη, μύθων που ανήκουν «από κοινού» και στον ελλαδικό και στον ποντιακό κόσμο και υποκρύπτουν ή εξιδανικεύουν πεζούς και σκληρούς αγώνες για τον έλεγχο των Στενών του Ελλησπόντου, για την κατάκτηση του θαλάσσιου εμπορικού δρόμου προς τον Εύξεινο Πόντο, καθώς και για τη δημιουργία, γύρω στην 1η χιλιετηρίδα, μιας σειράς ελληνικών παραλιακών πόλεων-αποικιών πάνω στην πλούσια σε αλιεία, σιτηρά, χαλκό, ασήμι και χρυσό χώρα.

Έτσι, κληρονομιά του ελληνισμού του Πόντου είναι ο αρχαίος πολιτισμός που αναπτύχθηκε στις νότιες ακτές της Μαύρης Θάλασσας, πολιτισμός ελληνικότητας, τον οποίο συνάντησαν, κατά τη Κάθοδό τους, οι Μύριοι του Ξενοφώντα το 400 π.Χ. μέσα στις ανθούσες πόλεις της Τραπεζούντας, της Κερασούντας, των Κοτυώρων, της Σινώπης και της Ηράκλειας. Ακόμα, κληρονομιά του Ελληνισμού του Πόντου είναι το ποντιακό κράτος των Μιθριδατών και ιδιαίτερα του Μεγάλου Μιθριδάτη του ΣΤ', του Ευπάτορα, κληρονομιά είναι πολλοί από τους πρωϊκούς Ακρίτες των βυζαντινών συνόρων, είναι η οριστική ανεξαρτητοποίηση του Πόντου, αμέσως μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους το 1204, και η δημιουργία του κράτους της Τραπεζούντας, των Μεγάλων Κομνηνών, το οποίο έζησε 257 χρόνια.

Κληρονομιά του ποντιακού ελληνισμού είναι, επίσης, ο Άγιος Αθανάσιος ο Αθωνίτης, το μεγάλο αυτό τέκνο της Τραπεζούντας, καθώς και ο ιερομόναχος Νί-

κων ο Μετανοείτε τον 9ο αιώνα, αλλά και πολλοί και οπουδαιίοι επίσκοποι και μητροπολίτες του Πόντου, ιδιαίτερα της Τραπεζούντας, αρκετοί από τους οποίους, εκτός από την τοπική τους δράση, πήραν μέρος στις κατά καιρούς Ιερές Συνόδους και συνέβαλαν στη διαμόρφωση των χριστιανικών δογμάτων. Κληρονομιά του ποντιακού ελληνισμού μπορεί να θεωρηθεί και η «αχειροποίητη», κατά το θρύλο, εικόνα της Παναγίας Σουμελά, έργο του απόστολου Λουκά.

Κληρονομιά των Ποντίων εξάλλου αποτελεί και μια σειρά αξιόλογων ιστορικών, αλλά και φυσικών, νομικών, αστρονομών και μαθηματικών της περίφημης σχολής Τραπεζούντας, που αναδείχθηκαν κορυφαίοι επιστήμονες σε οικουμενική κλίμακα.

Κληρονομιά των Ποντίων είναι σίγουρα και οι μεγάλες οικογένειες των Υψηλαντών και των Μουρουζήδων, που έφυγαν από την Τραπεζούντα τον 17ο αιώνα και πήγαν στο Φανάρι της Κωνσταντινούπολης, όπου υπήρχε παροικία Τραπεζουντιών, αμέσως μετά το 1461, και όπου ανέπτυξαν ποικίλη δραστηριότητα και κατέκτησαν μεγάλα αξιώματα.

Το 1913 ο Πόντος αριθμεί 697.000 άτομα, μοιρασμένα σε 6 μητροπόλεις, 11 πόλεις, 41 κομποπόλεις και 1.013 χωριά. Την ίδια χρονιά ο Πόντος είχε 1.459 ιερωμένους, 1.131 εκκλησίες, 22 μοναστήρια, 1.647 παρεκκλήσια, 3 περιλαμπρα και υψηλού επιπέδου Γυμνάσια παλιού τύπου, που ονομάζονταν φροντιστήρια, 1 Λύκειο παλιού τύπου, 7 Ημιγυμνάσια, δηλαδή σημερινά Γυμνάσια, 1047 Σχολαρχεία και Δημοτικά με 1.236 εκπαιδευτικούς και 75.953 εκπαιδευόμενους μαθητές.

*Αποσπάσματα από το βιβλίο του Χρήστου Σαμουηλίδη «Ιστορία του Ποντιακού Ελληνισμού», Θεσσαλονίκη, 1922

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1 Μέρα Βασίλειου	2 Συλλογή Ρόμας	3 Προ των Φώτων
4 Εξοδος 70 Λαοαπόλων	5 Θεομήτορας & Θεοτό	6 Τα Άγια Θεοτόκων	7 Συναξ. Ιωάννου Προδρόμου	8 Ασπύριος Οσός	9 Παλιότονος Μάρτυρας	10 Μέρα οι Φωτα
11 Θεοότονος Οσός	12 Τιμωτής Μερίτης	13 Εργάτης & Στρατοκόπος	14 Άγιος Αβρόδων των εν Σου	15 Παλιό των Θεόδο	16 Προσκόπος των αθώων Αν. Πάρος	17 18 Λαοί (10 Λαοί) Αναστάσιος Μεγάλος
18 Αθανάσιος & Κωνσταν	19 Μακαρίου του Αργαίου, Μάρτυ	20 Ευφράσιος του Μεγάλου	21 Μαθίμα Ορατότητας	22 Τροφίμος Αποστόλων, Αναστάσιος του Πάρος	23 Κλήσιμος Αγίος	24 18 Λαοί (10 Λαοί)
25 Γρηγόριος Θεολόγος, Αλέξανδρος Νεομάρτυρας	26 Σενοβόσιος & Μαρίας	27 Αναστασία Αιγυπτιακή Ιωάννου Χριστοφόρου	28 Κρησός του Σόφου	29 Αναστασία Αιγυπτιακή Ιωάννου Θεοφύλου	30 Των Τριών Ιεραρχών	31 18 ΛΑΟΙ (2 Λαοί)

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας (Γ' Γύζα Λυκείου)

ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ (τουρκ. Trabzon)

Η Τραπεζούντα (αρχ. εστθ. Τραπεζούς), αποικία της Σινώπης, πήρε το όνομά της από το τραπεζοειδές σχήμα της θέσης της πόλης. Ιδρύθηκε το 756 π.Χ. από Ίωνες αποίκους, υπήρξε πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας των Κομνηνών από το 1204 και μεγάλο αστικό και πολιτιστικό κέντρο των Ελλήνων Ποντίων μέχρι το 1922 και την Μικρασιατική Καταστροφή. Η σύγχρονη Τραπεζούντα διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τον μεσαιωνικό χαρακτήρα της. Στα μνημεία της συγκαταλέγονται τα μεγαλύτερα τμήματα του τείχους της πόλης, τμήμα των ανακτόρων των Μεγάλων Κομνηνών και αρκετές βυζαντινές εκκλησίες που έχουν μετατραπεί σε τεμένη. Μεταξύ αυτών, εξέχουσα θέση κατέχει ο ναός της Αγίας Σοφίας, μοναδικό μνημείο του 13ου αιώνα.

Στην πόλη λειτουργούσαν ελληνικά σχολεία και πολιτιστικοί σύλλογοι. Ιδιαίτερα το Φροντιστήριο Τραπεζούντας, το οποίο ίδρυσε το 1682 ο δάσκαλος του Γένους Σεβαστός Κυμνήτης και λειτούργησε παρά τις αντιζηλιότητες μέχρι το 1922, αποτελούσε από τα πιο σημαντικά εκπαιδευτικά ιδρύματα των Ελλήνων της Μαύρης Θάλασσας. Η Τραπεζούντα τον 19ο αιώνα είχε 2.500 ελληνικές οικογένειες, είχε 4 αλληλοδιδασκτικά σχολεία δημόσια, δύο Παρθεναγωγεία, την Ρωμαίων Σχολή (Φροντιστήριο) και άλλα ιδιωτικά Σχολεία. Η μεγάλη ακμή της πόλης σε όλες τις εποχές οφείλεται προφανώς στο έντονο διαμετακομιστικό εμπόριο και στην οχυρή θέση της. Πολλά για την Τραπεζούντα συνέλεξε και κατέγραψε ο τελευταίος μητροπολίτης Τραπεζούντος Χρύσανθος στο έργο του «Η Εκκλησία Τραπεζούντος» (1935).

Πόλεις του Πόντου

ΑΜΙΣΟΣ (τουρκ. Samsun)

Η Αμισός ή Σαμισός, η σημερινή Σαμψούς της Τουρκίας, (η λέξη Σαμψούντα έχει τη ρίζα της από την Αμισό: εις Αμισόν - σ'Αμισόν - σ'Αμισόν - Σαμψούν), ήταν το αμείσως μετά τη Σινώπη ακμαιότερο ελληνικό λιμάνι στη νότια ακτή του Εύξεινου Πόντου. Η Αμισός τον 19ο αιώνα είχε περίπου 500 ελληνικές οικογένειες, δύο εκκλησίες, δύο σχολεία, ένα Παρθεναγωγείο και πολλά κοινωνικά ιδρύματα. Υπήρξε επίσης έδρα διοικητού, υπό τη γενική διοίκηση Τραπεζούντας.

Μετά το 1914, όμως, άρχισε η ραγδαία ελάτωση και ο πλήρης αφανισμός του ελληνικού και Αρμενικού πληθυσμού της Αμισού, εξαιτίας των διωγμών και της γνωστής οργανωμένης γενοκτονίας, που άρχισαν με τον πρώτο μεγάλο πόλεμο και τέλειωσαν με τη σύμβαση της ανταλλαγής το Γενάρη του 1923.

*Βιβλιογραφία:

1. Πάνυρος Λαρούς τ. 6 & 35 - 2. Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας Γ' Λυκείου - 3. www.pontosnews.gr

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1 Τρίτωνος, Βασίλειος Θεοφάνους	2 ΥΠΑΠΑΝΤΗ σε ΣΙΣΥΦΟΣ	3 Σεργίου του Θεοδοίου	4 Ιουδαίου Πολυκαίου	5 Αγίου μ. Θεοδοίου	6 Βασίλειος Στέφανος	7 ΙΕΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Γεωργίου)
8 Θεόδοτος Στρατιώτης	9 Νικηφόρος μαρ. Μαρέβθου Σκεπτός	10 Χαρολάμπης Ιεροκράτης	11 Βλαύτιος Σεβαστιός	12 Μεθόσιος Ανταξίος	13 Ασίου & Πρωκλήθης	14 ΙΕΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Χριστιανός)
15 Θεοφάνης Ανθίου εν Χίο	16 Παρθένος Μίτριος	17 Θεοδότος Τημενός Μαρεσσίου, Ποιμενίου	18 Λέοντος Πάπα Ρωμαίου	19 Φιλότης της Αθηνάϊας	20 Λέοντος Καταύου Ασίου	21 Τελετών & Θεοδοσίου
22 Ευφρόσιος Αθανάσιος των εν τω εν Αγίω π.	23 Παθολόγος Χρήστος	24 Α & Β σφραγισμένης κοραθίας Ι. Προδρόμου	25 Τιμωτός Κωνσταντινουπόλεως	26 Πατριάρχης Γέζος Φωτεινός Μιχαήλος	27 Πρωκλήτος Αλεξανδρινός	28 ΑΣΗΤΟΥ, Βασίλειος Ούλου
29 Κωνσταντίνος σε Ρωμαιοί						

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας (Γ' Γύζα Λυκείου)

ΑΜΑΣΣΕΙΑ

Η Αμάσσεια είναι πόλη της Τουρκίας στο γεωγραφικό διαμέρισμα του Πόντου και πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας. Γνωστή από τα αρχαία χρόνια, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην περιοχή, καθώς υπήρξε στην ελληνιστική εποχή πρωτεύουσα του βασιλείου των Μιθριδατών, στη ρωμαϊκή περίοδο πρωτεύουσα ομώνυμης ρωμαϊκής επαρχίας και στα βυζαντινά χρόνια έδρα μητροπολιτικής περιφέρειας. Είναι η πατρίδα του αρχαίου Έλληνα γεωγράφου Στράβωνα, ο οποίος την περιγράφει ενταγμένα: «*Η δ' ημετέρα πόλις κείται μεν εν φάραγγι βαθεία και μεγάλη, δι' ης ο Τρις φέρεται ποταμός...*».

Στις πλαγιές του βουνού που ορθώνεται στα βόρεια της πόλης, σώζονται, μέχρι και σήμερα, οι λαξευτοί τάφοι των βασιλιάδων που προκαλούν το ενδιαφέρον των επισκεπτών. Στις αρχές του 20ού αιώνα η Αμάσσεια ήταν έδρα μητρόπολης και το χριστιανικό στοιχείο της περιοχής αριθμούσε 155.000 κατοίκους σε 392 ενορίες με ιεράριθμες εκκλησίες και 325 σχολεία, όπου φοιτούσαν 10.000 μαθητές. Κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου και του ελληνοτουρκικού πολέμου που ακολούθησε, η Αμάσσεια έγινε θέατρο φοβερών διωγμών κατά του αρμενικού και του ποντιακού πληθυσμού. Στην κωμόπολη Μερζιφούντα της επαρχίας της Αμάσσειας ιδρύθηκε το 1886 από αμερικανούς ιεραποστολούς το Κολλέγιο Ανατόλια, οι καθηγητές και μαθητές του οποίου το Σεπτέμβρη του 1921 καταδικάστηκαν με συνοπτική διαδικασία από το Δικαστήριο Ανεξαρτησίας και εκτελέστηκαν δι' αγχώνης στο κέντρο της πόλης μαζί με πολλούς ακόμη Έλληνες της περιοχής. Όσοι από τους κατοίκους της Αμάσσειας διασώθηκαν από τον διωγμό, κατέφυγαν στην κυρίως Ελλάδα το 1922. Τελευταίος μητροπολίτης Αμάσσειας ήταν ο αγωνιστής Γερμανός Καραβαγγέλης.

Πόλεις του Πόντου

Τα δεινοπαθήματα των Ελλήνων άρχισαν το 1919, με τη σύλληψη 80 προκρίτων και εξεχόντων μελών της ελληνικής κοινωνίας της Κερασούντας. Ακολούθησαν σφαγές, διωγμοί και η ανταλλαγή πληθυσμών. Αξιόλογα σωζόμενα μνημεία της πόλης είναι η εκκλησία του Αγίου Νικολάου που σήμερα είναι μουσείο, το παρθεναγωγείο της Κερασούντας, όπου σήμερα στεγάζεται το εμπορικό λύκειο της πόλης και φυσικά τα εξαιρετικά αρχοντικά της.

ΣΙΝΩΠΗ

Η Σινώπη, το όνομα της οποίας προέρχεται από τη μυθολογική κόρη του ποταμού Ασωπού, Σινώπη, υπήρξε η πρώτη ελληνική αποικία στον Πόντο και αφετηρία του εξελληνισμού των εκεί ακτών. Η Τραπεζούντα, η Κερασούντα και τα Κοτύωρα ήταν αποικίες της Σινώπης. Χτισμένη στη βάση μικρής χερσονήσου, αποτελούσε σημαντικό λιμάνι του Ευξείνου Πόντου.

Οι Έλληνες της πόλης κατοικούσαν κοντά στο λιμάνι, μιλούσαν όλοι ελληνικά και ασχολούνταν με τη γεωργία, την αλιεία, τη ναυπηγική και το εμπόριο. Η ορθόδοξη κοινότητα υπαγόταν στη Μητρόπολη Αμάσσειας με έδρα τη Σαμψούντα. Διέθετε δύο μεγάλες εκκλησίες, Ευαγγελίστρια και Αγιο Κωνσταντίνο, και διατηρούσε νηπιαγωγείο, οκτατάξια αστική σχολή και πεντατάξιο παρθεναγωγείο. Στα τέλη του 19ου αιώνα πολλοί Έλληνες μετανάστευσαν, για να εργαστούν στη Ρωσία. Κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου, οι Έλληνες της πόλης και των γύρω χωριών υπέστησαν πολλές κακουχίες και οι επιζήσαντες μετανάστευσαν στην Ελλάδα κατά τη διετία 1923-1924, με την υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών.

*Βιβλιογραφία:
1. Πάνυρος Λαρούς, τ. 6, 23, 33 - 2. www.pontosnews.gr

ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑ (τουρκ. Γκιρεσσούν)

Αρχαίτατη ελληνική πόλη, στα παράλια του Ευξείνου Πόντου. Λιμάνι σημαντικής εισαγωγικής και εξαγωγικής κίνησης. Το όνομά της το οφείλει στο σχήμα δύο κεράτων τα οποία σχηματίζει ή σύμφωνα με άλλη εκδοχή στα δάση των κερασιών που αφθονούν στην περιοχή της. Η πόλη ήκμασε επί των ημερών των Κομνηνών, αυτοκρατόρων της Τραπεζούντας και ήταν οχυρωμένη με ισχυρά τείχη. Μετά την άλωση της Τραπεζούντας το 1461 ο Μωάμεθ έγινε κύριος και της Κερασούντας. Ο πληθυσμός της πριν από το 1922 ήταν κατά πλειοψηφία ελληνικός.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
	1 Εορτασμός Οσίου Μαρτίνου	2 Παύλου μ. Θεοδόσου Κιρηνεαίου	3 Ευαγγελίας, Κλεοπίνας, Βουβίλλου	4 Γερασίμου Οσίου	5 ΨΥΧΟΔΕΛΤΑΝ	6 ΑΠΟΚΡΙΣΤΑ
7 Ασπράγιο Οσίου Μετάνου	8 Θεοφάνους Νικητασίου	9 Ταυλάριου 40 μαρτύρων	10 Κολύμπου Καπίου	11 Σαββασίου Ιεροσολίμην	12 Τρις εν ασπίδι Παρθένου εναντίον	13 ΣΥΡΙΝΗΣ
14 ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ*	15 Ασπίου & των εν ασπί μ.	16 Σαβίτου, Ιαμβολί μ.	17 Αλεξίου, ανήλικου του Θεού	18 Α' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ	19 Ρούλα Καλήμην, Αγ. Θεοδώρου	20 Α' ΝΗΡΕΥΙΩΝ (Αρβυλάδας)
21 Θαύμ Κωνσταντίνου, Ιωάννου Οσίου Ουαδουάου	22 Βασίλειου Ιεροσολίμην, Καθβητικώς Μάρτυρος	23 Νικολάου & 199 μαρτύρων Μαρτύρων	24 Αστέριου, Ελεντίας	25 Β' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ	26 Σάβου, Αραγάθου Γαβριήλ	27 Β' ΝΗΡΕΥΙΩΝ (Γ. Παύλου)
28 Πλάτωνος του νέου	29 Μάρκου Αρεθίου	30 Ιωάννου Οσίου της Κόκκας	31 Υπατίου Γαβριήλ			

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας (Γ' Γύζι Λυκείου)

Ο Τραπεζούντος Χρυσάνθος Φιλιππίδης

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών (1938-1941) και Μητροπολίτης Τραπεζούντος (1913-1938), από τους μεγάλους Ιεράρχες της Εκκλησίας μας στην ιστορία του νεότερου Ελληνισμού.

Γεννήθηκε το 1881 στην Κομοτηνή. Το κοσμικό του όνομα ήταν Χαρίλαος. Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στην Ξάνθη. Σπούδασε (1897-1903) στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, όπου και χειροτονήθηκε διάκονος. Σπούδασε επίσης (1907-1911) στα Πανεπιστήμια Λειψίας και Λωζάννης.

Στις 18 Μαΐου 1913, επί Πατριαρχίας Γερμανού Ε', εξελέγη Μητροπολίτης Τραπεζούντος. Ως ποιμήν, αγωνίσθηκε για τη διάσωση των Ελλήνων του Πόντου, καθώς και των Αρμενίων, από τις απηνείς διώξεις των Τούρκων, αλλά και για την προστασία των Τούρκων κατά τη διάρκεια της κατοχής της Τραπεζούντας από τα ρωσικά στρατεύματα, το 1916-1917. Κατά την περίοδο 1918-1921 δραστηριοποιήθηκε για την ανάδειξη του Ποντιακού ζητήματος, υπογράφοντας μάλιστα, το 1920, το σύμφωνο Ποντοαρμενικής Ομοσπονδίας. Οι ενέργειές του αυτές προκάλεσαν την

μηνί των Τούρκων, οι οποίοι τον καταδίκασαν σε θάνατο το Μάιο του 1921.

Το 1926 διορίζεται Αποκριάριος (αντιπρόσωπος) του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Ελλάδα, και του ανατίθενται πολλές και ποικίλες αποστολές, με επισκέψεις στο Άγιον Όρος, την Αλβανία, τη

Σόφια, το Βελιγράδι, το Βουκουρέστι, την Τιφλίδα, τη Συρία, την Κύπρο. Το 1937 αναγορεύεται επίτιμος Διδάκτωρ της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, και το 1938 μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Υπήρξε πολυγράφος, με κορυφαίο σύγγραμμά του το βιβλίο «Η Εκκλησία Τραπεζούντος» (1933). Το Φθινόπωρο του 1931, ως μέλος του Συλλόγου Δημοτικών Τραγουδιών, κατόρθωσε να εξευρεθούν χρήματα για να παραταθεί η παραμονή συνεργείου ηχογραφήσεων της Ραθε στην Αθήνα, και έτσι ηχογραφήθηκαν δεκάδες ποντιακά τραγούδια σε λίγους, μη εμπορεύσιμους δίσκους 78 στροφών από την μουσικολόγο Μέλπω Μερλιέ.

Στις 13 Δεκεμβρίου 1937 εκλέγεται Αρχιεπίσκοπος Αθηνών. Όταν, τον Απρίλιο του 1941, ο γερμανικός στρατός εισέρχεται κατακτητής στην Αθήνα, αρνείται να συμμετάσχει στην επιτροπή παράδοσης της πόλης, και αρνείται να ορκίσει την κατοχική κυβέρνηση λέγοντας ότι δεν μπορεί να ορκίσει «...κυβέρνησιν προβληθείσαν υπό του εχθρού». Στις 2 Ιουλίου 1941 παύεται από το αρχιεπισκοπικό αξίωμα.

Πέθανε στις 28 Σεπτεμβρίου 1949. Το 1991 τα οστά του μεταφέρθηκαν στην Νέα Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά, όπου και αναπαύεται πλέον, υπό την σκέπη της Παναγίας Σουμελά που τόσο αγάπησε και πιστά υπηρέτησε, στον μεν μαρτυρικό Πόντο μέχρις ότου «...εοβέσθη η Εκκλησία Τραπεζούντος», στη δε Ελλάδα μέχρι το τέλος της επίγειας ζωής του.

*Βιβλιογραφία:

1. «Η γενοκτονία των Ποντίων 1914-1923», περιοδικό Ιστορικά, τεύχος 134, (εφημερίδα «Ελευθεροτυπία»), 16 Μαΐου 2002, Αθήνα. 2. Τασούδης Γεώργιος, www.elia.org.gr (ΕΛΙΑ) - 3. Οικονομικός Ιωακείμ, Αρχιμανδρίτης, Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος Ιεράς Μητροπόλεως Κίτιου, «Χρυσάνθος Φιλιππίδης: Ο τελευταίος Αργοναύτης», <http://www.amen.gr/article/rusanthos-filippidis-o-teleutaios-argonautis>

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1 Γ' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ	2 Τριτο Οσίου Θεοφάνους	3 Γ' ΚΟΥΤΕΛΙΩΝ
4 Γεώργιος Οσίου εν Μαλακιά	5 Κλαύδιος, Διοδώρος, Νικηφόρος	6 Επιτάμιος Κοινοβιανός	7 Καθολικός & Λαζαρίος Μαρτύρων	8 Δ' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ	9 Εσφραίο Μαρτύρου Βαδύρου	10 Δ' ΝΗΠΕΤΕΙΩΝ (Ιωάννη Κλήματος)
11 Αντών Παργάριος, Τραπεζίνης Μάρτυρος	12 Βασίλειος Παρίου Ομοδόχου	13 Μαρτίνος πάπας Ρώμης Ομοδόχου	14 Μ. ΚΑΝΩΝ	15 ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ	16 Αγίου Σπύργου, Συναίας Μαρτύρου	17 Ε' ΝΗΠΕΤΕΙΩΝ (Θωμάς Ανεσίτης)
18 Σάββα Σαραβλάνα	19 Παργασίου Παργαρίτου	20 Θεόδωρος των Τρεκινών	21 Ισακίου Παργαρίτου	22 Θεόδωρος Σκαπώσι, Ναταλιανός Αποστόλου	23 ΕΓΓΕΛΙΟ ΤΟΥ ΔΑΔΑΡΟΥ	24 ΤΩΝ ΔΑΙΤΩΝ
25 Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ	26 Μ. ΤΡΙΤΗ	27 Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ	28 Μ. ΠΕΜΠΤΗ	29 Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	30 Μ. ΣΑΒΒΑΤΟ	

Ο Αμασείας Γερμανός Καραβαγγέλης

Από τους διαπρεπέστερους ιεράρχες του νεότερου Ελληνισμού. Γεννήθηκε το 1866 στη Στύψη της Λέσβου, και μεγάλωσε στο Αδραμύτιο της Μικράς Ασίας. Το κοσμικό του όνομα ήταν Στυλιανός. Σπουδάζει στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, χειροτονείται διάκονος και φεύγει για σπουδές φιλοσοφίας στα Πανεπιστήμια της Λειψίας και της Βόννης. Το 1891 επιστρέφει στην Κωνσταντινούπολη και επί πέντε χρόνια υπηρετεί ως καθηγητής στην τριτοβάθμια Σχολή του, αυτήν της Χάλκης.

Το 1896 εκλέγεται βοηθός Επισκόπος στο Πέραν της Κωνσταντινούπολης, όπου αγωνίζεται κατά του έμμεσου προσφυτισμού των ελληνοπαίδων μέσω εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ξένων ομολογιών, ενισχύοντας την ελληνική εκπαίδευση. Το 1900 εκλέγεται Μητροπολίτης Καστορίας. Από τη θέση αυτή πάλεψε υπέρ των ελληνικών δικαιών κατά τον Μακεδονικό Αγώνα. Περίοδευε διαρκώς στην επαρχία του εμπνυχώντας τους Έλληνες, δημιουργώντας ένοπλα σώματα αυτοάμυνας σε κάθε χωριό και βοηθώντας τους Μακεδονομάχους. Το 1904, μετά τον θάνατο του Παύλου Μελά, καταφέρνει να πάρει από τις οθωμανικές αρχές το σώμα του και να το κηδέψει στον Ι. Ν. Ταξιαρχών, στην Καστοριά. Εξαιτίας της δράσης του, οι Τούρκοι πίεσαν το Οικουμενικό Πατριαρχείο και πέτυχαν την απομάκρυνσή του από την Μητρόπολη Καστορίας.

Ετσι, το 1908, τοποθετείται Μητροπολίτης Αμασείας, στον Πόντο. «Βοηθώντας τους αδυνάτους και εμπνυχώντας τους χριστιανούς, που είχαν αρχίσει να υφίστανται τις διώξεις των Νεοτούρκων, αφιερώθηκε με όλη του τις δυνάμεις στην υπεράσπιση Ελλήνων και Αρμενίων. Το 1917 φυλακίστηκε γιατί αντιτάχθηκε στη μαζική εξόντωση των Ποντίων από τους Νεοτούρκους, ...» (Ιστορικά). Το 1922 καταδικάζεται από τους Τούρκους σε θάνατο, το Πατριαρχείο τον εκλέγει Μητροπολίτη Ιωαννίνων, τον φυγαδεύει στην Ελλάδα όπου και αναλαμβάνει τη καθήκοντά του στα Ιωάννινα. Το 1924 τοποθετείται Έξαρχος στη Μητρόπολη Κεντρώς Ευρώπης. Πεθαίνει στη Βιέννη στις 11 Φεβρουαρίου 1935.

«Ως χαρακτήρας διακρινόταν για τη φιλοπατρία του, τη γενναιοδωρία και την ευψυχία του και αποτελεί μέρος της πα-

ράδοσης της αγωνιζόμενης Ορθοδοξίας για τα δίκαια του έθνους ... Το 1959 η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών και το Ίδρυμα Μελετών της Χερσονήσου του Αίμου επιχορήγησαν τη μεταφορά των οσίων του με τιμητική συνοδεία στη Θεσσαλονίκη και κατόπιν την εναπόθεσή τους σε μία κρύπτη στην Καστοριά, κάτω από τον ανδριάντα του» (Ιστορικά).

*Βιβλιογραφία:

1. «Η γενεαλογία των Ποντίων 1914-1923», περιοδικό Ιστορικά, τεύχος 134, (εφημερίδα «Ελευθεροτυπία»), 16 Μαΐου 2002, Αθήνα.
2. Ιερά Μητρόπολις Καστορίας <http://www.imkastorias.gr/index.php/o-mitropolitis/prokatoxoi/item/955-germanos-karavangelis>
3. Τσαγκάρης Παναγιώτης, Γερμανός Καραβαγγέλης <http://www.pemptousia.gr/2011/06/germanos-karavangelis/>

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
2 Γεώργιος και Γρηγορίου	3 Ραφαήλ, Νικολάου & Εφραίμ Μάρτυρες	4 Παύλος Μάρτυρας	5 Εφραίμ ο μεγαλ. & Εφραίμ Μάρτυρας	6 Ζαχαρίας Παπάς	7 Μνήμη του εν ουρανό φατίνος Τριών Επισκόπων	1 ΤΟ ΑΥΤΟΝ ΠΑΡΕΑ 8 ΤΟΥ ΘΩΜΑ, Ιωάννου του Θεολόγου
9 Βασίλειος Προστάτης Χριστιανών Μάρτυρας	10 Εφραίμ Αποστόλης του Σελασού	11 Κωνσταντίνος & Μεθόδιος	12 Ευαγγέλιος Κύριος	13 Γρηγόριος Μάρτυρας	14 Ιωάννης Χίος	15 ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ
16 Θεόδωρος του πριτσάνι	17 Αδρόνικος & Ιωάννης Αποστόλοι	18 Πέτρος, Αντωνίου, Ανδρέας	19 Πατριάρχης Πρεσβύτερος & πνευματικός	20 Θεοφύλακτος Μάρτυρας	21 Κωνσταντίνος & Ελένης	22 ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ
23 Μελαχί Στυλίου, Μαρίας Μυροφόρας	24 Σπυρίδων Οσίας, εν θαυμαστώ Αγίου	25 ΜΕΣΟΜΕΝΤΡΕΟΥΣ	26 Κίπριος & Αργυρίου	27 Ιωάννης Ρώμης Ομολογητής	28 Ευαγγέλιος Μεθάνος	29 ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΤΙΣΣΑΣ
30 Ισαακίου Οσίας, Νικολάου Μάρτυρας	31 Κρίστος Μάρτυρας					

Άγιοι του Πόντου

Ο Πόντος δικαίως σεμνύνεται για χορεία μαρτύρων, αγίων, οσίων, νεομαρτύρων, οι οποίοι στέφουν την μαρτυρική γη του, υμνώντας τον Τριαδικό Θεό και προβεύοντας υπέρ ζωντών τε και τεθνεώτων.

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

Γόνος και καύχημα της Τραπεζούντας ο Ευγένιος, συλλαμβάνεται κατά τους διωγμούς του 3ου μ.Χ. αι., σύρεται σε ειδωλολατρικό ναό προκειμένου να θυσιάσει στα είδωλα, αλλά, με την προσευχή του, αυτά θρυμματίζονται. Υποβάλλεται σε βασανιστήρια και μαζί με τους Ουαλεριανό, Κάντιδο και Ακύλα, που ήταν φυλακισμένοι για τον ίδιο λόγο, ρίχνονται από τους δημίους σε αναμμένη κάμινο.

Μετά την θαυματουργική διάσωσή τους, ο μεν Ευγένιος σταυρώνεται μέσα στη φυλακή, οι δε τρεις συναθλιπές του αποκεφαλίζονται. Όταν ο Ευγένιος, χάρη στη θεία, βρίσκεται κάτω από τον σταυρό και θεραπευμένος, ο έπαρχος Λυσίας, σκληρά αμετανόητος, τον αποκεφαλίζει στις 21 Ιανουαρίου 292 μ.Χ.. Ετάφη στην Τραπεζούντα. Λίγο αργότερα ανεγέρθηκε ναός προς τιμήν του, ο οποίος εξελίχθηκε, προ του 6ου αι., σε μοναστήρι. Το 1461 οι Οθωμανοί κατέλαβαν την Τραπεζούντα. Από τότε ο ναός του Αγίου έχει μετατραπεί σε τζαμί. Η μνήμη του τιμάται στις 21 Ιανουαρίου.

Ο ΟΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΕΛΙΔΗΣ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

Εκ Πόντου ανέτειψε ως ασήρ φαεινός το 1901 στην Αργυρούπολη. Ορφάνεψε μικρός και πέρασε πολύ δύσκολα και περιπετειώδη παιδικά χρόνια, υποβληθείς σε πολλές μετακινήσεις και αποδημίες, καθ' όλη τη διάρκεια των οποίων θαυμαστές παρουσίες των αγίων του Θεού τον παρηγορούσαν και τον ενδυνάμωναν.

Το 1919 εκάρη μοναχός στην Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής, στη Γεωργία, και λίγο αργότερα χειροτονήθηκε διάκονος.

Πρεσβύτερος χειροτονήθηκε το 1925 στο ναό του Αγίου Μηνά στη Σχέτα. Συνελήφθη από τους μπολσεβίκους, φυλακίστηκε, βασανίστηκε και οδηγήθηκε στο εκτελεστικό απόσπασμα. Διασώθηκε, θεία πρόνοια, με τραύματα στα πόδια, τα οποία τον ταλαιπωρούσαν σε ολόκληρη την υπόλοιπη ζωή του.

Το 1929 έφθασε, πρόσφυγας, στην Ελλάδα, καταλήγοντας στο χωριό Ταξιάρχες (Σίψα) της Δράμας, όπου εγκαταστάθηκε μόνιμα το 1930. Το 1938 ίδρυσε την Ιερά Μονή Αναλήψεως του Σωτήρος. Το 1941, κατά την κατοχή της περιοχής από τους Βουλγάρους, καταδικάστηκε σε θάνατο, αλλά και πάλι η θεία πρόνοια τον διέσωσε. Η ταπεινώσή του, η υποδειγματική του βιοτή, τα πολλά χαρίσματα με τα οποία τον τίμησε ο Θεός, τον κατέστησαν «παρηγορία και καύχημα» των Δραμινών και όχι μόνο. Εκοιμήθη στις 4 Νοεμβρίου 1959 και ετάφη στη Σίψα. Από το 1970, στο Μοναστήρι ασκείται γυναικεία αδελφότητα με ηγουμένη, σήμερα, τη μοναχή Πορφύρια.

Ο νυν μητροπολίτης Δράμας κ. Παύλος, εκ των αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Λαμίας, προέβη στην ανακομιδή των λειψάνων του και κίνησε τη διαδικασία αγιοκατάταξης του. Ετσι, κατά μήνα Μάρτιο του έτους 2008, με απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, συμπεριελήφθη και επισήμως στις δέλτους των αγίων της Εκκλησίας μας, ενώ στις 28 Οκτωβρίου 2015 συμπεριελήφθη και στο Αγιολόγιο του Πατριαρχείου Ρουμανίας. Η μνήμη του τιμάται στις 4 Νοεμβρίου.

Το *Αργυρουπόλεως ένθεον βιβίστημα*, το *Γεωργίας οσηπίον ενδιαίτημα*, ο *εν τη Δράμα ασκήσας ως άσαρκος και αγιάσας Μονήν Αναλήψεως*, Άγιος Γεώργιος Καρελίδης, φρουρεί τον, όπου γης, πιστό λαό του Θεού, στο Μοναστήρι του, τη Σίψα, τη Δράμα, τη Γεωργία, τον Πόντο...

*Βιβλιογραφία:

1. Μωυσής Αιγορείτης, *Ο μακάριος Γέροντας Γεώργιος Καρελίδης, 1901 - 1959, Ιερά Μονή Αναλήψεως του Σωτήρος Ταξιάρχων Δράμας*, 1989 - 2. <http://www.imdramas.gr> - 3. <http://www.agioritikovima.gr>

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
		1 Ιερότης Μελκισέδης μ.	2 Νεομάρτυρας Κωνσταντίνουπόλεως	3 Λαοκλήσιος & Παύλος μ.	4 Μεταρρύθμισης Κωνσταντίνουπόλεως	5 ΤΟΥ ΤΥΦΑΘΙ
6 Ιθακήσιος Οσίος του Πόντου	7 Θεόκλητος Ασκήσιος	8 ΑΓΙΟΣΙΣΤΕ ΕΩΡΤΗΣ ΠΑΣΧΑ	9 ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ	10 Αλεξάνδριος & Αναστάσιος Μάρτυρες	11 Βαρθολομαίος & Βασίλειος Ασιατίδης	12 ΑΓΙΩΝ 215 ΠΑΤΕΡΩΝ
13 Ακρίθιος Μάρτυρας	14 Ελισάβετ Προφήτα	15 Άγιος Γεράσιμος Γερμανός Οσίος	16 Τίμαχος & Μενάκιος	17 Ισαάκος Διάκονος, Βασίλειος	18 ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ, Λεωνίος Ασκήσιος	19 ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ
20 ΑΓΙΟΥ ΡΗΚΥΜΑΤΟΣ	21 Ειδικού Μάρτυρος, Περνεσίος Ιερομόναχος	22 Ευαγόριος Σχολαστικός	23 Αγριππίνος μ. Αρσενίου	24 Γεώργιος Λατίνος Προδρόμος	25 Φερριανός Οσιομάρτυρας	26 Α ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ
27 Σαφράν Σαοβίτιος Οσίος	28 Είρενης Θεοτόκου Κίρκου & Ιωάννης	29 ΠΕΤΡΟΥ & ΠΑΥΛΟΥ	30 Σώσιος του 12 Αποστόλων			

Μονές του Πόντου

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΖΕΛΩΝΟΣ

Βρίσκεται στη Ματσούκα, 40 χιλιόμετρα νότια της Τραπεζούντας, αφιερωμένη στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Κατά την παράδοση, κτίσθηκε το 270 μ.Χ., είναι δηλαδή το αρχαιότερο μοναστήρι του Πόντου. Αυτή η πρώτη Μονή καταστράφηκε από τους Πέρσες. Επί Ιουστινιανού (527-565), με επιμέλεια του στρατηγού Βελισσοαρίου, ανεγέρθηκε νέο Μοναστήρι, σε σημείο που υπήρχε σπήλαιο, και σκήπη του Προφήτη Ηλία.

Η Μονή απέκτησε ξεχωριστή φήμη κατά την περίοδο της αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας. Αναφέρεται ότι το 1821 ο ηγούμενος της Μονής Χρυσάνθος κατόρθωσε να αποτρέψει γενική σφαγή των χριστιανών 40 χωριών της Ματσούκας, ενώ το 1915 διασώθηκαν εκεί εκατοντάδες Αρμενίων. Όταν, με την Μικρασιατική Καταστροφή, οι μοναχοί αναγκάστηκαν να φύγουν, ο ιερομόναχος Διονύσιος Αμαραντίδης διέσωσε και έφερε στην Ελλάδα μία εικόνα του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου από το Μοναστήρι.

Το 1970 ιδρύθηκε το σωματείο «Άγιος Ιωάννης Βαζελώνος», στον Άγιο Δημήτριο Ελληνοπόντου Κοζάνης. Το σωματείο κατάφερε να ανεγείρει ναό του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου και ευρύτερο κτιριακό συγκρότημα στις δυτικές πλαγιές του Βερμίου, και έτσι το Μοναστήρι του Αγίου Ιωάννου Βαζελώνος συνεχίζει τη μακραίωνη πορεία του.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

«Εἰς τὰ ἑπτὰ ταῦτα τῶν ἀθῶν Ἀγαρνῶν, μεγάλην ὄχλησιν ἐνέοκνησεν εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν ἡμῶν Μονὴν τοῦ Τιμίου Προδρόμου Ζαβουβῶν. Ἐβδομήκοντα πατέρες ὅσοι ἐξ ὧν ἀπεισιάζησαν εἰς κατήκνησιν τῶν ἀθλίων χριστιανῶν ἐξηφανίσθησαν καὶ ἐκομίσαντο τοὺς μαρτυρικοὺς στεφάνους. Δειψία κατέλαβε τοὺς γέροντας, δι' ὅσους οὐπὼ ἐπανήλθον καὶ ἀθυμία πρυτανεῖται ἐν τῷ Μοναστηρίῳ, ὅπερ ἀπὸ τριακόσιους ἐνεήκοντα οὖς εἶχε, μόνον ἑκατὸν τριάκοντα ἀριθμεί ἀδελφοὺς, εἴν ἐπανέσθωσι καὶ οἱ εἰς τὰ ζένα ταλαιπωροῦμενοι ὑπὲρ τεσσαράκοντα. Εἶπον ἐλπίσει ἡμᾶς ὁ πανοικτίρμων Θεός καὶ δώσει ἄφεσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ἀμήν». (Πανάρετος Τοπαλίδης, *Ἱστορία τῆς ... Μονῆς ... Βαζελῶν, Τραπεζούντα, 1909*).

*Βιβλιογραφία:

1. Ἀγιῶδες Βιβλίον, «Ἐβθηνος τοῦ Πόντου-Ἡ γενεαλογία ἀπὸ τῶν τουρκικῶν ἐθνικιστῶν», Ἐβθηνικές Ἐκδόσεις Α.Ε., Ἀθήνα, 2005 - 2. Πεβλαγίδης Στάθης, «Ἐκκλησία καὶ Μοναστικά Κέντρα», περιοδικό «Ἱστορικά», (εφημερίδα «Ἐλευθεροτυπία»), τεύχος 109, 15 Νοεμβρίου 2001, Ἀθήνα - 3. Θέματα Νεοεβθηνικής Ἱστορίας, σχολικό βιβλίο Γ' Λυκείου, 2015

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΤΑ

Βρίσκεται σε απόσταση 30 χιλιομέτρων Ν.Α. της Τραπεζούντας, στην περιοχή Γαλλίαινα της Ματσούκας. Κατά την παράδοση, οφείλει το όνομά της στα τρία περιστέρια τα οποία, το 752, οδήγησαν εκεί τρεις ασκητές από τα δάση των Σουρμμένων, οι οποίοι είναι και οι ιδρυτές της Μονῆς. Ἐκτίσαν τὰ ἀσκητήριά τους πάνω στο βράχο ὁ ὁποῖος ἔχει ὕψος 800 μέτρων ἀπὸ τὴν ἀνατολική πλευρά καὶ 25 ἀπὸ τὴν δυτική.

«Στους 12 αἰῶνες τῆς ζωῆς του το Μοναστήρι προσέφερε υπηρεσίες στὴν Ἐκκλησία, ἀσθία καὶ στο Γένος. Ἦταν πάντα στὴ διάθεση τῶν προσκυνητῶν. Το ταμεῖο του συντηροῦσε φτωχὲς εβθηνικές οἰκογένειες, χήρες, ὀρφανὰ, ἀσθία καὶ οχοστία καὶ μισθοδοτοῦσε τοὺς εκπαιδευτικούς. Ἀγαπήθηκε ποσὺ ἀπὸ τοὺς χριστιανούς ἀσθία καὶ ἀπὸ τοὺς μουσουλμάνους τῆς γύρω περιοχῆς με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τὸν Βαγιαζήτ Β', ὁ ὁποῖος χάρισε μεγάλα χρηματικά ποσὰ γιὰ τὴν κατασκευὴ νέων ξενῶνων. Ἡ Μονὴ διέθετε ποσὺ ἀξιόλογο βιβλιοθῆκη με ἀνεκτίμητης ἀξίας χειρόγραφα βιβλία ἀπὸ μεμβράνη, πάπυρο καὶ χαρτί, καθὼς ἐπίσης καὶ ποσὺ ἀσθία κειμήλια που μαρτυροῦν τὴ δόξα που γνώρισε το Μοναστήρι» (Κώστας Φωτιάδης).

Στις 17 Ἰανουαρίου 1923 ἡ Μονὴ ἐρημώθηκε καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς κατέφυγαν, πρόσφυγες πλέον, στὴν Ἑλλάδα. Το 1965 ἰδρύθηκε στὴ Θεσσαλονίκη τὸ σωματεῖο «Άγιος Γεώργιος Περιστερεῶτα», με πρωτεργάτη τὸν δικηγόρο Χαράλαμπο Κιαγχιδῆ. Το 1968 τὸ σωματεῖο ξεκίνησε τὴν ἀνέγερση ναοῦ καὶ ευρύτερου κτιριακοῦ συγκροτήματος στὸ Ροδοχώρι τῆς Νάουσας, στὸ ὄρος Βέρμιο. Ἐκεῖ εἶναι ἠθροαυρισμένη ἡ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὴν ὁποία ἔφεραν ἀπὸ τὸν Πόντο οἱ πρόσφυγες. Το 1998 εορτάσθησαν τὰ 1.200 χρόνια λειτουργίας τῆς Μονῆς.

*Βιβλιογραφία:

1. Τανμανίδης Παναγιώτης, «Οἱ Μονές τοῦ Πόντου», ἀπὸ τὸ οὐβλογοκὸ ἔργο «Ο Πόντος-Ἱστορία, βιογραφία καὶ ποσितिολόγος», τόμος Β', Μαββηάρης-Παιδεία, Θεσσαλονίκη - 2. Φωτιάδης Κώστας, *Μοναχισμός καὶ Μοναστήρια*, περιοδικό «Ἐπὶ Ἡμέρες», εφημερίδα «Ἡ Καθημερινή», 29 Σεπτεμβρίου 1996 - 3. <http://www.peristereota.com/el/index.htm>

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1	2	3
				Κυριακὴ & Δευτέρα τῶν Ἀναργύρων	Καὶθῆνοι τριὰς εὐθῆς Θεοῦ	Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΑΓΙΟΡΕΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
4	5	6	7	8	9	10
Ἀπόστολος Κωνσταντῖνος	Ἀθανάσιος ἐν ἑσθῆ	Σάββας Ὁσίου τοῦ Μεγάλου	Κυριακὴ Μεγαλομάρτυρος	Προσκύνητος Μεγαλομάρτυρος	Πατριάρχης Ἱερουσαλῆμ	Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ τῶν ἑνὶ Νουκῶν
11	12	13	14	15	16	17
Ἐπιφανὴς Μεγαλομάρτυρος	Ἡρόδοτος & Ἰλαρίος	Ἐνάγιος Ἀρχαγγέλος Γαβριήλ	Νικόλαος Ὁσίου τῶν Ἀντιόχειας	Κυριακὴ & ἑσθῆς Μαρτῖνου	Ἀθανάσιος Ἱεροσολίμης	Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΩΝ ἈΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
18	19	20	21	22	23	24
Ἀρχαγγέλος μ. Παύλος, Ὁσίου	Μακρίνης & Σίτου Ὁσίων	Προφήτη Ἠλίας	Ἰωάννης & Στέφανος	Μάρκος Μεγαλομάρτυρος	Φωκὸς Ἱεροσολίμης, Ἰωάννης Προφήτης	Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ Ἐπιφανὴς Μαρτύρου
25	26	27	28	29	30	31
Ἡ Κοίμησις τῆς Ἁγίας Ἀννης	Πατριάρχης Ὁσίου Ἰωάννου	Πατριάρχης Μεγαλομάρτυρος	Ἰππόλυτος, Νικόλαος	Καλλίστος μ. Θεοδῶν μ.	Σάββας, Ἐλευθερίου	ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά

Βρίσκεται στο όρος Μελά (βορειοανατολικός Πόντος, περιοχή Τραπεζούντας), απ' όπου έλαβε και το προσωνύμιό της. Σύμφωνα με την παράδοση, κατά τον 4ο αιώνα η εφέστιος εικόνα της Μονής, η Παναγία, έργο του Ευαγγελιστού Λουκά, ταξίδεψε, με θαυματουργό τρόπο, από την Αθήνα, στο οπήλαιο του όρους Μελά. Εκεί την εντόπισαν οι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος, που την ακολουθούσαν από την Αθήνα.

Βοηθούμενοι από την Ιερά Μονή Βαζελώνος έχτισαν το πρώτο κελί, ενώ στο χώρο άρχισε να αναβλύζει αγίασμα, το οποίο θαυματουργεί ιαματικά σε χριστιανούς και μουσουλμάνους. Σταδιακά, με τη βοήθεια των περιοίκων, άρχισε η ανέγερση της Μονής. Πρώτα εγκαινιάστηκε ο ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ και έπειτα ο ναός της Παναγίας. Ερμηνώνεται δύο φορές από επιδρομές απίστων. Επανιδρύεται το 644, λειτουργώντας έκτοτε ανελλιπώς μέχρι την Μικρασιατική Καταστροφή. Αυτοκράτορες του Βυζαντίου και της Τραπεζούντας, της χάρισαν μεγάλη ακίνητη περιουσία και πολλά προνόμια. Ιδιαίτερος την ευεργέτησε, επειδή σώθηκε από τρικυμία, ο Αλέξιος Γ' Κομνηνός, έτσι ώστε να χαρακτηρίζεται ως «νέος κίτωρ».

Σουλτάνοι της Οθωμανικής αυτοκρατορίας ευεργέτησαν επίσης τη Μονή, σεβάστηκαν και κατοχύρωσαν τα προνόμιά της. Τη φρόντισαν ακόμη πολύ και ηγεμόνες της Μολδοβλαχίας και της Ουγγροβλαχίας. Οι ευεργεσίες αυτές δεν ήταν προϊόντα μόνον ευλαβείας, αλλά και προωπικής αντίληψης θαυμάτων της Παναγίας. Κατά την Τουρκοκρατία επιτελεί μεγάλο κοινωνικό, εθνικό και πνευμα-

τικό έργο, αποτελώντας κέντρο γραμμάτων και παιδείας. «...Το όνομα της Μονής Σουμελά χάρει υποθήψεως ευρυτάτης, από των Καυκασίων της ομοδόξου Ρωσίας χωρών, άχρι των εοχατιών της Μικράς Ασίας». (Επ. Κυριακίδης).

Ο τελευταίος προσκυνητής που φιλοξενήθηκε στον ξενώνα της Μονής υπέγραψε στο βιβλίο επισκεπτών στις 24 Ιουνίου 1921. Το 1922 οι Τούρκοι λεηλάτησαν και κατέστρεψαν το Μοναστήρι. Οι μοναχοί, πριν φύγουν, έθαψαν την εικόνα της Παναγίας στο εξωκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας.

Το 1930, κατόπιν μεσολαβήσεως του Ελευθερίου Βενιζέλου προς την τουρκική κυβέρνηση, ο ιερομόναχος Αμβρόσιος Σουμελιώτης ταξιδεύει στον Πόντο, βρίσκει την εικόνα και τη φέρνει στην Αθήνα. Το 1951 ιδρύεται στη Θεσσαλονίκη, με

προεργάτη τον Κρωμναίο ιατρό Φίλωνα Κτενίδη, το σωματείο «Παναγία Σουμελά», και στην περιοχή Καστανιάς Βερμίου Ημαθίας, χτίζεται ναός της Παναγίας Σουμελά. Έτσι, τον Αύγουστο του 1952, η εικόνα «των δεκαεπτά ποντιακών αιώνων» ενθρονίζεται στο ναό της και καθιστά το Βέρμιο, τόπο προσκυνήματος των απανταχού της Ελλάδος Ποντίων.

Στις 15 Αυγούστου 2010, κατόπιν αδειας της τουρκικής κυβερνήσεως, ο Οικουμενικός Πατριάρχης τελεί πανηγυρική θεία λειτουργία στο αρχαίο Μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά στον Πόντο. Έπειτα από εννέα σχεδόν δεκαετίες ερήμωσης, η τιμή στην «κυρά του Πόντου» επιστρέφει και πάλι στον τόπο της.

*Βιβλιογραφία:

1. Αγιζίδης Βλάσης «Εβήθηνες του Πόντου . Η γενοκτονία από τον τουρκικό εθνικισμό», Εβήθηνικές Εκδόσεις Α.Ε., Αθήνα, 2005 .
2. Πελαγίδης Στάθης «Εκκλησία και Μοναστικά Κέντρα», περιοδικό «Ιστορικά» (εφημερίδα «Ελευθεροτυπία»), τεύχος 109, 15 Νοεμβρίου 2001, Αθήνα .
3. Τανιμανίδης Παναγιώτης (παράθεμα Επ. Κυριακίδη, κ.ά.) «Οι Μονές του Πόντου», από το ουββλογικό έργο «Ο Πόντος-ιστορία, βιογραφία και ποίηση», τόμος Β', Μαββιάρης-Παιδεία, Θεσσαλονίκη, x.x .
4. Φωτιάδης Κώστας «Μοναχισμός και Μοναστήρια», περιοδικό «Επίτ Ημέρες», εφημερίδα «Η Καθημερινή», 29 Σεπτεμβρίου 1996 - 5. <http://www.panagiasoumela.gr>

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1 Η Πρώτος του Τριών Καταρτί	2 Ανακήλυξη Αγγέλων Αγίου Σεργίου	3 Δαδμάου, Φύσιου & Ισααίου	4 Τον εν Εφέσω 7 παίδων	5 Ευαγγέλιου Μάρκου, Εγγενίου Οσίου	6 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ*	7 Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ Δογματικό Ομοίωμα
8 Αρχιμάρτυρ Κιζίκου, Μάρτυρος Ερήμης*	9 Ματθαίου Αποστόλου	10 Ασπασίου Αρσενάκου	11 Εισόδου Δισκίου Μεταμορφωτέως	12 Φωτίου & Ανεκίου	13 Μοΐμου Ομολογητού*	14 Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ
15 ΚΥΗΜΗΣΙΣ ΥΠΕΡΒΑΤΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ*	16 Διαστάσης Μεταμορφωτέως	17 Μάρτυρος μ. Παύλου & Ιωακείμης	18 Φθάρου & Αισίου	19 Ανδρέου Μεταμορφωτέως Στρατηλάτου	20 Γαλακτίου Προφήτου	21 9' ΜΑΤΘΑΙΟΥ
22 Αγιοθέτου & αντ' αυτού μαρτύρου	23 Απόδ. Κοιμ. Υ. Θ. Παναγίας Προουσιασσίας	24 Κοιμ. Εθνικ. του Ασιατικού	25 Τριών Αποστόλων Γεωργίου	26 Ανδριανού & Νεοφάνου	27 Φωταρίου Μεταμορφωτέως	28 Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ
29 Μνήμης αποστόλου	30 Αλεξάνδρου Ιούστου	31 Αποστόλου Τίμου Ζώνου				

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας (Γ' Γύμν. Λυκείου)

Η παιδεία στον Πόντο

Με την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 και της Τραπεζούντας το 1461, αρχίζει και για τον ποντιακό ελληνισμό η περίοδος της οθωμανικής κυριαρχίας. Οι περιορισμοί και οι διώξεις δεν επέτρεπαν την ανάπτυξη της παιδείας στον Πόντο, όπου τα γράμματα καλλιεργούνταν ελάχιστα, κυρίως από τους μοναχούς στα μοναστήρια της Σουμελά, του Βαζελών και του Περιοιτερεώτα. Το δυσμενές κλίμα, ωστόσο, άρχισε να υποχωρεί μετά την παραχώρηση των ειδικών προνομίων («Χάτι Σερίφ» το 1839 και «Χάτι Χουμαγιούν» το 1856).

Σταδιακά, η θεωρητική ισονομία και η θρησκευτική ελευθερία μαζί με την ανάπτυξη του εμπορίου και της οικονομίας οδήγησαν στη δημογραφική αύξηση του ποντιακού πληθυσμού, στην καλλιέργεια της ελληνικής παιδείας και στην ανάπτυξη της νεοελληνικής συνείδησης.

Ο ποντιακός ελληνισμός εγκατέλειψε τα κρησφύγετά του και κατέβηκε στις παραλιακές περιοχές, όπου έκτισε καινούρια χωριά, εκκλησίες και σχολεία. Η οικονομική άνθηση του ελληνισμού στην ευρύτερη περιοχή του Εύξεινου Πόντου είχε ως αποτέλεσμα την πνευματική και καλλιτεχνική αναγέννηση. Με την υποστήριξη και γενναιοδωρία του επιχειρηματικού κόσμου, δημιουργήθηκαν θρησκευτικά, εκπαιδευτικά και φιλανθρωπικά ιδρύματα, ενώ στις αρχές του 20ού αιώνα δεν υπήρχε ποντιακό χωριό χωρίς δικό του σχολείο και δική του εκκλησία.

Ιδιαίτερα αναπτύχθηκε η παιδεία στην Τραπεζούντα, όπου λειτουργούσε το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας, ο «Φάρος του Πόντου», όπως αποκαλείστηκε, το οποίο είχε ιδρύσει το 1682 ο δάσκαλος του Γένους Σεβαστός Κυμινήτης. Εκτός από το Φροντιστήριο, στην Τραπεζούντα υπήρχε εμπορική σχολή, Διδασκαλείο, Κεντρικό Παρθενάγειο, το Θεοφυλάκτειο νηπιαγωγείο και τα Παυλίδεια εκ-

παιδευτήρια. Στις αρχές δε του 19ου αιώνα υπήρχε και μια Επιτροπή «επί των έξω σχολείων», που αργότερα μετονομάστηκε «Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος Ξενοφών», ο οποίος φρόντιζε για την ανάπτυξη των σχολείων στα χωριά.

*Βιβλιογραφία:

1. Μαρ. Κορομηλά «Οι Έβληνες στη Μαύρη Θάλασσα», εκδόσεις Πανόραμα, 1991 - 2. Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας Γ' Λυκείου

Η γλώσσα των Ποντίων

«Η ποντιακή διάλεκτος είναι απόγονος της αρχαίας ιωνικής διαλέκτου, σλόγω της καταγωγής των Έβληνων αποίκων του Εύξεινου Πόντου από την Ιωνική Μίσητο, κυρίως. Στην πορεία της ιστορίας της, μέσα στους 28 αιώνες που ακολούθησαν, η αρχαία ποντιακή διάλεκτος επηρεάστηκε από την κοινή των αλεξανδρινών χρόνων και από τη μεσαιωνική κοινή του Βυζαντίου, δέχτηκε μερικές σλέξεις από τους Γενουάτες και Βενετσιάνους της Τραπεζούντας και από τους γείτονες των Ποντίων Πέρσες και Γεωργιανούς, και πήρε άσλετες τόσες τούρκικες σλέξεις, κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, άσλετες αυτούσιες και άσλετες προσθέτιοιες σ' αυτές εβληνικές κατασλήξεις.»

*Χρ. Σαμουηλίδης, Ιστορία του Ποντιακού Εβληνισμού, Θεσσαλονίκη, 1922

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
			1 Άρτα της Ιβλίκου	2 Μάρτυρας Ιωάννου Ντασιτσι	3 Αγίωσ Ιεροφάντης	4 ΙΑ' ΜΑΪΟΥ
5 Στασίωσ Προφήτου	6 Αγίωσ Πάουλου του Χόντου	7 Σωθωσ Μάρτυρος Κουσιώτικη	8 ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ	9 Ευφάνεια & Άννης Θεοπαύρων	10 Μεταμόρφωσ Μωυσαίου	11 ΠΡΟ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ
12 Αγίωσ Κωνσταντίνου	13 Εκράνιος του Νάου του Ασιατισώσ	14 ΥΨΕΙΣ ΤΙΜΟΥ ΣΤΑΣΥΡΟΥ	15 Νακίο Μεγαλομάρτυρος	16 Ευφάνεια Μεγαλομάρτυρος	17 Σωθωσ, Ιωάννης Σηλιδωσ, Αγίωσ	18 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΨΥΧΗΝ
19 Τροφίωσ Σαββαίου	20 Ευαταθίου Μεγαλομάρτυρος	21 Κοδράνιος Αποστόλου	22 Φωσ Ιερομάρτυρος	23 Ευάθωσ Τιμ Προδρόμοσ	24 Παναγίασ Μεγαλομάρτυρος	25 ΑΓΑΘΑ
26 Μετάνωσ Ιωάννου Θεολόγου	27 Καθολομάρτυροσ Αρσινόωσ	28 Χαλκίωσ Ομολογητοσ	29 Κλαυδίωσ Οσίου Αποστόλου	30 Γεωργίου Ιερομάρτυρος		

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας (Γ' Γύμνασιον)

Η Γενοκτονία

Η επανάσταση των Νεότουρκων (1908) προκαθόρισε την «τύχη» των Ελλήνων, Αρμενίων, Κούρδων κ.ά. μειονοτήτων που ζούσαν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και εξέφρασε τον τουρκικό εθνικισμό, ο οποίος υποδαυλίστηκε από τους Γερμανούς κεφαλαιούχους που επεδίωκαν την οικονομική διείσδυση στην Ανατολή. Με την καθοδήγηση της συμμάχου Γερμανίας, η κεραλική Τουρκία εφάρμοσε μια σειρά από διώξεις και ομαδικές εκτοπίσεις των μη τουρκικών εθνοτήτων, με κορύφωση τη γενοκτονία Ποντίων και Αρμενίων. Από τους 697.000 Πόντιους που ζούσαν το 1913 στον Πόντο, περισσότεροι από 353.000, δηλαδή ποσοστό μεγαλύτερο από το 50%, θανατώθηκαν μέχρι το 1923 από τους Νεότουρκους και τους Κεραλικούς στις πόλεις και τα χωριά, στις εξορίες και τις φυλακές, καθώς και στα τάγματα εργασίας, τα λεγόμενα «αμεσέ ταμπορού».

«Υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το έγκλημα που διαπράχθηκε από το 1914 ως το 1923 σε βάρος του Ποντιακού Ελληνισμού έχει όλα τα στοιχεία της γενοκτονίας: Καμιά. Το κράτος των Νεότουρκων μεθοδευμένα εξετέλεσε σε δύο φάσεις (1914-1918 και 1919-1923) το σχέδιο «βενικός θάνατος» για τους Έλληνες του Πόντου. Εκτοπίσεις, εξορίες, βενθασίες, βιασμοί, απαγχονισμοί ύστερα από συνοπτικές δίκες. Οι Έλληνες, μαζί με τους Αρμένιους, υπήρξαν οι κυριότεροι στόχοι της εθνικιστικής ποθητικής των Νεότουρκων. Σε περίπου 1.400.000 υπολογίζονται

τα θύματα, ενώ τη γενοκτονία μαρτυρούν πληθώρα επίσημων εγγράφων. Στην πρώτη φάση οι Νεότουρκοι μετέτρεψαν τη θρησκεία σε κριτήριο εξόντωσης των Ελλήνων στο σιραϊό, τη θητεία στον οποίο κατέστησαν υποχρεωτική. Αποτέλεσμα: πολλοί νέοι να οδηγούνται στην αυτοεξορία για να μην καταταγούν και οι λοιποί να υπηρετούν χωρίς όψιο στα στεγόμενα εργατικά τάγματα, κάτω από εξευτελιστικές συνθήκες. Απ' όσους Έλληνες υπηρέτησαν σ' αυτά, πάνω από το 80% έχασαν τη ζωή τους.

Δεν μπορεί βέβαια να μείνει δίχως μνεία το αντίρρητο των Ποντίων με τον «Πόντιο Κοσλοκτρώνη» (τον 25χρονο Αναστάσιο Παπαδόπουλο, Κοιού-Ανασιάς) και το περίφημο «Αρκάδι του Πόντου» στο Νεμπιένιαγ, όπου σιχουσιό άνδρες, υπερασπίζοντας 600 γυναίκοι, αντιμετώπισαν για δύο ημέρες ένα οβόκιηρο τουρκικό

σύνταγμα και για μην παραδοθούν σκοτώθηκαν μόνοι τους. Μεγαλείο!»

Η γενοκτονία των Ποντίων (1916 - 1923) με 353.000 νεκρούς, αποτελεί τη δεύτερη μεγάλη γενοκτονία του αιώνα μας. Το Φεβρουάριο του 1994 η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο μικρασιατικό Πόντο (π.δ.99/1994). Η αναγνώριση αυτή, παρόλη την εβδομηκονταετή καθυστέρηση, δικαίωσε ηθικά τον ποντιακό ελληνισμό και συνέδεσε το σύγχρονο ελληνισμό με την ιστορική του μνήμη.

*Βιβλιογραφία:

1. Βαγγέλης Παναγόπουλος, στα ΙΣΤΟΡΙΚΑ της Ελευθερουπίας, 16 Μαΐου 2002 - 2. Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας Γ' Λυκείου, 2009 - 3. www.parliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc.../K-GENOPO-eis.pdf

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1 Αναστασία Αποστόλου	2 Β' ΔΟΥΚΑ
3 Διονύσιος Αρεοπαγίτης Ιερομόναχος	4 Γερόθεος Αθηνών, Λαγυνός	5 Χαρίνης Μάρτυρας	6 Θερά Αποστόλων Μακαρίων νέος	7 Σεργίος & Βάσιος	8 Πελαγία Οσίας	9 Γ' ΔΟΥΚΑ, Ιωάννης Αποστόλου
10 Ευδοκίμης & Ευθαλαίας Μαρτύρων	11 Φιλόππος του Διοσκού	12 Πρόβος, Γαράκος	13 Κάσιος, Παύλινος	14 Γεωργίου Κορνή Μεμβού	15 Απικανός Προσβύριος	16 Δ' ΔΟΥΚΑ, Ιωάννης Αποστόλου
17 Οσίο Προφύσιος, Ανδρέας Ομοσπάρτης	18 Ασπία, Ευαγγελήσιος	19 Ιωάνη Προφύσια	20 Λεοντίου Μεγαλομάρτυρος Γερασίμου	21 Ιλαρίωνος Οσίου του Μεγάλου	22 Αγρεσίος Ιεροκήρυκος	23 ΕΤ' ΔΟΥΚΑ
24 Αρέθου Μεγαλομάρτυρος	25 Μακρινός & Μαξιμίλιος	26 Διοκλήσιος Μεγαλομάρτυρος	27 Νεστορος Μάρτυρος	28 Αγιος Στέφανος Θεομάχος	29 Αναστασίας οσίου της Ρωφίας	30 Ε' ΔΟΥΚΑ
31 Ελάσιος, Απλήσιος						

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαρίας (Γ' Γύμνασιου Λυκείου)

ΛΕΥΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Στις 16 Νοεμβρίου 1916 άρχισαν τους εκτοπισμούς των Ελλήνων της περιοχής Τρίπολης. Μέσα σε τρεις ημέρες όλος ο πληθυσμός υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει τα σπίτια του. Είκοσι πέντε μέρες κράτησε το μαρτύριο της διαδρομής του λευκού θανάτου. Στις 9 Δεκεμβρίου ανακοινώθηκε στους εκτοπιζόμενους ότι ορίστηκε ως τόπος οριστικής διαμονής τους το αρμενικό χωριό Πιρκ, που ήταν έρημο, γιατί οι 500 οικογένειές του σφαγιάστηκαν ένα χρόνο νωρίτερα.

«Το κλίμα του χωριού δεν μας φάνηκε καλό, γιατί το νερό ήταν γλυφό κι άνοστο και δεν μπορούσαν να το πιουν ούτε και οι άρρωστοι ... Όμως η ανάγκη να είμαστε όλοι μαζί, κονιά-κονιά, ... μας έκανε να κατοικήσουμε όλοι στο Πιρκ, ... που στάθηκε το απέραντο νεκροταφείο χιλιάδων χριστιανών ... Δίχως νερά, μέσα σ' αυτήν τη διαρκή ακαθαρσία, όλοι είμαστε γιομάτοι ψείρα ... Έτσι, με το συνωστισμό, με τη βρώμα, με την ψείρα, ετοιμάζαμε τις φοβερές επιδημίες που δεν αργήσανε να χτυπήσουνε την πόρτα μας. Πρώτα η δυσεντερία, έπειτα ο τύφος, στο τέλος η πανούκλα. Ο βενκός θάνατος που είχανε τόσο καλή ετοιμάσει οι Τούρκοι, έπαιρνε ... καθημερινά δεκάδες χριστιανούς. Μέσα στα σπίτια ζούσανε οι άνθρωποι μαζί με τους νεκρούς ... Τρεις μήνες είχανε περάσει από τη μαύρη ώρα που μπήκαμε στο Πιρκ, έμπαινε ο Μάρτης μήνας κι από τις 13 χιλιάδες που είχαμε ξεκινήσει, δεν μένανε πια παρά 800, αδύναμοι κι ανίκανοι για κάθε δουλειά». (Τατιάνα Γκρίτσιον-Μιθισιέζ: «Η Τρίπολη του Πόντου»)

*Φωτιάδης Κώστας, Μαρτυρίες αιτωπιών, Η γενοκτονία των Ποντίων 1914-1923, περιοδικό Ιστορικά, τεύχος 134, εφημερίδα «Ελευθερουπία», 16 Μαΐου 2002, Αθήνα

οι το οχοβείον και να γίνει καλός ποσίτης. Τον Γιάννην ας τον έχει μαζί του στη δουλειά, τα μικρά τον Παναγιώτη να στείβεις στο οχοβείον, την Βασιεντίνην να την μάθεις και ραπικην. ... ο παπα-Συμεών ας με μνημονεύσει εν όσω ζει, να με κάνεις σαραντασιεiturγον, μνημόσυνον, να δώσεις 5 σίρες στην Φιλίστιωνον, 5 σίρες στην Μέριμναν, 5 σίρες στον Λυκασιή το οχοβείον. Και ας με συχωρέσουν όλοι οι αδερφοί μου, οι νυφάδες και όλοι οι συγγενείς και φίλοι μου και είνε ο Θεός να μας αξιώσει τους στεφάνους ως ποιήμασεν.

Αντίο σας, βαινώ προς τον πατέρα μου και συχωρήσατέ μου». Αλέξανδρος Ακριτιδής (απαχονίσθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 1916 στην Αμάσεια)

*Φωτιάδης Κώστας, Εποιοστές εθνομαρτύρων, Η γενοκτονία των Ποντίων 1914-1923, περιοδικό Ιστορικά, τεύχος 134, εφημερίδα «Ελευθερουπία», 16 Μαΐου 2002, Αθήνα

Μαρτυρίες

ΚΡΥΠΤΟΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

«Δεκαετία του '50. Ο μακαρίτης ο πατέρας μου, νεωκόρος τότε στην εκκλήσια των Δώδεκα Αποστόλων στο Φερίκιο της Πόλης. Κι εγώ παιδί ... όμως θυμάμαι πούρχονταν αργά τη νύχτα και χτυπούσαν την πόρτα χανούμισσες με φερετζέδες και μικρά παιδιά στην αγκαλιά. Ερχόντουσαν από την Ανατολή και ζητούσαν να βαπτίσουν τα παιδιά τους. Κρυφά τους βάζαμε στην εκκλήσια, κλειδώναμε την πόρτα κι άρχιζε το μυστήριο της βάπτισης. Σιωπηλά. Χαμηλόφωνα. Κι αυτό γινόταν οχεδόν κάθε βράδυ. Για ποήλη χρόνια». (Εφημ. Δικαίωμα, αρ. φύση. 13, Ιούνιος 1992)

*Θέματα νεοελληνικής ιστορίας, Τάξη Γ' Λυκείου

«Σα φανερά Μαχρούι Αγάς και σα κρυφά Νικόστας»

*Δημοτικό τραγούδι του Πόντου

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Αγαππή μου ούζυγε, Κλειώ, σήμερα εκάναμεν λειτουργίαν και κοινωνήσαμεν όλοι μας, 150 τον αριθμόν. Καθημέραν, ανά 60 τον αριθμόν, απαχονίζον, αύριον είναι η δική μου η σειρά ... πόσες φορές σήμερα έκλαψα, αήλη που ωφείλει. Όταν ακούσεις το ήσυπρόν γεγονός, να μη χαθείσει ο κόσμος ... ας σε βλέπω να τα κανονίσεις όλα όπως ξέρεις εσύ. Ο αγαππός μου Θόδωρος ας αναλαμβάνει πατρικά καθήκοντα, και να μην αδικήσει κανένα, τα παιδιά, τον Γέργον, να τειθειώ-

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
	1 Κορά & Δομιανός Ασπέρων	2 Ακρίνιος, Παναγιός, Αρθένος	3 Ακαμά, Ιωσήφ	4 Ιωάννης Οσίας	5 Γαλακτιόνος & Εσκαφίος	6 Ζ' ΛΟΥΚΑ
7 Των εν Μεθυσία 33 μαρτύρων*	8 Στς. Αρσενάσιον Μισαήλ & Γαβριήλ*	9 Νεκταρίος Αγίος Θεσσαλίας	10 Ορέστω μ. Οθρίνη	11 Μισό Μεγαλομάρτυρος Βιτωρος	12 Ιωάννης και Ελεάριος	13 Β' ΛΟΥΚΑ
14 Φίλιππος Αποστόλος	15 Γαβρία, Σαρμό	16 Μισαήλος Αποστόλος	17 Γρηγόριος Νεοκαισαρείας	18 Πλάτωνος μ. Αναστασίας Νεοκαισαρείας	19 Αβδών Προφήτης	20 Θ' ΛΟΥΚΑ
21 ΕΙΣΟΔΙΑ ΥΠΕΡΑΓΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ	22 Φθίνιος, Απόστολος	23 Αρσένιος Κωνσταντίνου Ισωνίου	24 Κλήμεντος Ρώμης	25 Αικατήριος Μεγαλομάρτυρος	26 Σταθάνος Οσίας	27 Η' ΛΟΥΚΑ
28 Στεφάνος του Νέου Οσίου Ομοσθητός	29 Διονυσίου Κρήτης	30 Αδώντος Αποστόλου				

Τη ενόχω συνεργία...

Υπό την ενοχον αδιαφορίαν της χριστιανικής Δύσεως, εν έτει 1453 έπεσεν η Κωνσταντινούπολη, και εν έτει 1461 η Τραπεζούς, και καιεστράφη ολόκληρος ακμαίος πολιτισμός. Τη ενόχω συνεργία δύο μεγάλων χριστιανικών Δυνάμεων της Δύσεως, της Γερμανίας και της Αυστρίας, κατά τα έτη 1914-1918 εσφάγη υπό των Νεοτούρκων ολόκληρον έθνος, το Αρμενικόν, και εκατοντάδες χιλιάδων Ελλήνων βιαίως απεσπάσθησαν από των εστιών αυτών και απέθανον εν τη εξορία.

Τη ενόχω συνεργία των συμμάχων χριστιανικών Δυνάμεων της Δύσεως, κατά τα έτη 1919-1922 το εθνικόν κίνημα των Τούρκων του Μουσταφά Κεμάλ πασά συνεπλήρωσε το έργον των Νεοτούρκων, και κατά εκατοντάδας απηχονίζοντο Έλληνες κληρικοί και πρόκριτοι του Πόντου, εν οίς και ο αντιπρόσωπος της Μητροπόλεως Τραπεζούντος, αείμνηστος Ματθαίος Κωφίδης, ενώ χιλιάδες άλλοι στρατευσίμων νέων κατεδικάζοντο εις τον διά της πείνης και των ταλαιπωριών θάνατον εν τη εξορία. Και επήλθε, κατά Αύγουστον του 1922, η Μικρασιατική καταστροφή και επηκόλουθησεν, εν έτει 1923, η ανταλλαγή των πληθυσμών και η εντεύθεν ερήμωσις Πόντου, Μικράς Ασίας και Θράκης, και η καταστροφή ολοκλήρου χριστιανικού πολιτισμού. Και εσβέσθη η Εκκλησία Τραπεζούντος «και κληρονομία ημών μειοστράφη αβηστοίρις, οι οίκοι ημών ξένοις. Οδοί Τραπεζούντος πενθούοι παρά το μη είναι ερχομένους εν εορτή, πάσαι αι πύλαι αυτής ηφανισμέναι, οι ιερείς αυτής αναστενάζονσι, και αυτή πικραινομένη εν εαυτή... οι παραπορευόμενοι οδόν, επιστρέψαιτε και ίδετε ει έστιν άβητος κατά το άβητος μου ο εγεννήθη».

Ο Τραπεζούντιος Χρυσανθος Φιλιππίδης †

Πόντιος - 30 αιώνες εβηνησιμού, περιοδικό «Επίτ Ημέρες» (εφημερίδα «Η Καθημερινή», 19 Μαΐου 1996)

Ο Γερμανός στρατηγός Λίμαν φον Σάντερς... Το 1913 ο Σάντερς ανέλαβε την αναδιοργάνωση του τουρκικού στρατού. Ήταν ο ιθύνων νους της τρώικας των Νεοτούρκων (Εμβέρ, Τατσαάτ και Τζεμάλ πασάς) που είναι υπεύθυνοι της Γενοκτονίας των Αρμενίων (1915) και των Ποντίων έως το 1918, οπότε δράση ανέλαβαν αποκλειστικά οι Κεμαλικοί.

*Φωτιάδης Κώστας, «Η Γενοκτονία των Ποντίων», περιοδικό «Επίτ Ημέρες» (εφημερίδα «Η Καθημερινή», 19 Μαΐου 1996)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

«Αν πεινούμε και υποφέρουμε εμείς οι Τούρκοι, αιτία είναι οι γκιαουρήδες που στα χέρια τους κρατούν τον πηλούτο μας και το εμπόριό μας. Ως πότε θα ανεχόμαστε τις προκλήσεις τους; Μπουκούαρετε τα προϊόντα τους. Σιαματήστε κάθε δουσοψηφία μαζί τους. Τι τη θέβετε τη φιφία τους; Ποιο το όφειτος να συναδεσφώνεστε και να τους προσφέρετε με τόση εβηκρίνεια την αγάπη και τον πηλούτο μας» (Διδώ Σωτηρίου, Ματωμένα χώματα).

*από το βιβλίο του Βηάου Αγιζίδη, «Εβηνητες του Πόντου-Η γενοκτονία από τον τουρκικό εθνηκισμό» (Εβηνητικές Εκδόσεις Α.Ε., Αθήνα, 2005)

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
			1 Νιότη Προφήτου Φιλίππου Οσίου	2 Αββαίου Προφήτου	3 Σωτηρίου Προφήτου	4 ΓΑΟΥΚΑ
5 Σαββα Οσίου	6 Νικηφόρου Αγαπητοκόμου	7 Αμβροσίου Μεδοβάνου	8 Σωσθένους Αποστόλου	9 Ελέμφου Αγίου Άννης	10 Μηνιά του κιλίκου	11 ΙΑ ΜΟΥΚΑ
12 Επιφάνους	13 Ευσταθίου Δοκίμου	14 Εθέρου, Λεοντίου, Κολλυβιτίου	15 Ελευθέριου Ιερομάρτυρος	16 Αγίου Προφήτου Θεοφάνους βιαβ	17 Δουκλή Προφήτου & Αγ Τριών Παίδων	18 ΠΡΟ ΤΩ ΧΡΙΣΤΩ ΤΩ ΠΩΝΗΜΕΝΩ
19 Αγίου της Ρωμίας	20 Ιωάννου Ιερομάρτυρος του Θεοφάνου*	21 Ιωακίμου & των ανων αυτών 500 Μαρτύρων	22 Αναστασίου Φαρμακωτήριου	23 Των Αγίων Δέκα Μαρτύρων Κρήτης	24 Κωνσταντίνου Ομοσπυβηνομάρτυρος	25 Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
26 Ενώβης Υακρινίου Θεοκτόου	27 Στεφάνου Προσφύτου	28 Των Αγίων Δώδεκα Μαρτύρων εν Νικομηδεία	29 Των Αγίων 14.000 Νηπιών	30 Αγίου Ομοσπυβηνομάρτυρος εν Θεσσαλονίκη	31 Μελάνου Οσίου της Ρωμίας	

Γενικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαμίας (Γ' Γύζα Λυκείου)

ΕΥΓΝΩΜΟΝΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε τις βιομηχανίες και τις επιχειρήσεις της περιοχής μας, οι οποίες ανταποκρίθηκαν με συγκινητική προθυμία στο κάλεσμά μας και δέχτηκαν να γίνουν αρωγοί στην έκδοση του ετήσιου ημερολογίου μας για το έτος 2016. Είμαστε ευγνώμονες και θα θυμόμαστε για πάντα αυτή την ανυστερόβουλη πράξη τους. Και αυτό διότι σε μια τόσο δύσκολη οικονομική συγκυρία μας απέδειξαν ότι διαθέτουν ανεξάντλητα αποθέματα αγάπης.

Τους ευχαριστούμε και πάλι μέσα από την καρδιά μας και τους ευχόμαστε να έχουν υγεία τόσο οι ίδιοι και οι οικογένειές τους όσο και οι εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις τους. Και φυσικά ευχόμαστε ολόψυχα να έχουν πάντοτε μεγάλες επιτυχίες και διακρίσεις στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Ευχόμαστε, ο Θεός, διά μεσιτειών των Αγίων Στυλιανού και Αικατερίνης, προστατών του Σχολείου μας, να τους συνοδεύει διαρκώς στις προσπάθειές τους και να ευλογεί τα έργα των χειρών τους.

Οι μαθητές της Τρίτης (Γ') τάξης του Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου Λαμίας

STAR
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4ο χλμ. Ν.Ε.Ο. Λαμίας-Αθήνας
Τηλ. Κέντρο: 22310 46725, Fax: 22310 46728
www.star-online.gr, email: star@star-online.gr

**ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ
ΜΠΛΕΝΤΖΑΣ**

ISO 9001 CE

ΥΙΟΙ ΠΕΡ. ΜΠΛΕΝΤΖΑ Ο.Ε. ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΝ & ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΓΥΑΛΟΥ
ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ-ΕΚΘΕΣΗ
5ο χλμ. Ε.Ο. Λαμίας - Καρπενησίου, ΛΑΜΙΑ
Τηλ.: 22310 61108 Fax: 22310 61558

ΚΤΗΜΑ
ΠΑΣΙΑΚΟΥ

8ο Χλμ. Ε.Ο. Λαμίας - Καρπενησίου
τηλ: 22310 41585 / 4073307888 / 4073307889 / 4073307899

Mexans

ΥΠΕΡΑΕΤΙΚΟ ΚΤΕΛ
ΕΑΡΑ ΛΑΜΙΑ
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ ΑΕ

**ΑΣΤΙΚΟ
ΚΤΕΛ
ΛΑΜΙΑΣ Α.Ε.**

lamia
Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ

Βιομηχανία Γάλακτος Λαμίας του Α.Σ. ΛΑΜΙΑΣ
Λεωφόρος Καλυβίων 35100, Λαμία Τηλ. 22310 23922

έν ψαλτί
ΕΠΙΘΕΤΟ 2006
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΧΟΡΩΝ & ΥΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Αναγλυπτική στο γύψο

Μ. Νησοπούλου 3 • Λαμία 351 00
Τηλ./Fax: 22310 51357 • Κιν. 698 2479207 & 694 5050346
e-mail: enwdaia@hotmail.com • www.enwdaia.gr

Τεχνικό Εκκλησιαστικό Λύκειο - Γυμνάσιο Λαμίας (Γ' Γυμνασίου)

AK Αφοι ΚΑΒΒΑΔΙΑ Α.Ε.
ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΛΙΣΜΟΥ

- είδη υγιεινής - εξισούρη
- πλακάκια διαπέδου - τοίχου
- έπιπλα μπάνιου
- υδραυλικά - φέρμονες
- ηλεκτρικές συσκευές
- έπιπλα κουζίνας
- ντουλάπιες διαρρυθμίσεις
- υλικά - επενδύσεων

3ο χλμ. Ν.Ε.Ο. Λαμίας - Αθηνών - Λαμία
e-mail: export@kavvadias.gr
τηλ.: 22310 93780 fax: 22310 93785

AUTOVISION
ΚΑΡΑΦΕΡΗΣ ΕΠΕ

ΚΤΕΟ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ - ΦΟΡΤΗΓΩΝ - ΜΟΤΟ

3^ο χλμ. ΛΑΜΙΑΣ - ΑΘΗΝΑΣ
Τ.Κ. 35100 ΛΑΜΙΑ
Τηλ: 22310 93893, 93894
Fax: 22310 93895
e-mail: ktiookar@otenet.gr
www.kteokar.gr

Ομάδα Αντιρρυθμιών
Δευτέρα έως Παρασκευή: 8:00 - 4:30
Σάββατο: 8:00 - 7:00

Μπλατσούκα Α. & Σια Ε.Ε.

ΕΜΠΟΡΙΟ - SERVICE ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ
1ο χλμ. Λαμίας - Αθηνών, Λαμία 351 00
Τηλ.: 2231 0 25 925, Fax.: 2231 0 36 273
E-mail: blatsuka@otenet.gr

MICHELIN BF Goodrich Kleber TIGAR

ΕΠΙΠΛΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ DROMEAS

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΛΟΗΣ
ΑΝΕΠΙΧΡΩΣΤΟΣ ΠΙΣΤΩΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

3ο χλμ. ΛΑΜΙΑΣ - ΑΘΗΝΑΣ Τ.Κ. 351 00 ΛΑΜΙΑ ΤΗΛ.: 22310 - 54000 / 27601 FAX: 22310 - 35980

ΣΟΦΙΑΝΟΣ
Pen & Paper

Οργάνωση Γραφείου - Χαρτικά - Αναλώσιμα Η/Υ - Σχολικά Είδη - Βιβλία
Λεωνίδου 4 Λαμία - τ.κ. 35 100 - τηλ. & fax: 22310 39322
xiv.: 6974353849 - e-mail: sofianos@otenet.gr

ΓΚΕΡΟ Α.Ε.
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΦΩΤΙΣΜΟΣ

www.gero.gr lamia@gero.gr

Βασιλειών 28, Λαμία
T: 22310 67911, 22310 43062
F: 22310 43052

Δημήτριος Αντωνόπουλος
Δευτερεύων Σύμβουλος

Δ. Αντωνόπουλος Α.Ε.
Εξοπλισμοί, μεταφορές, μεταφορές & επικοινωνίες Fiat Group Automobiles
3ο χλμ. Λαμίας - Αθηνών, 35100 Λαμία
Τηλ.: 22310 47401, Κιν. 6977 702306
E-mail: DI_antonopoulos@yahoo.gr

ΕΠΙΠΛΑ ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΡΑΘΕΩΝΗΣ

ΣΑΛΟΝΙΑ - ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΕΣ - ΚΡΕΒΑΤΟΚΑΜΑΡΕΣ
ΣΤΡΩΜΑΤΑ - ΣΤΡΩΜΑΤΕΣ Κ.Α.Π.

Σε τιμές αποθήκης.
Επισκευθείτε μας για το συμφέρον σας.

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΣΥΓΓΙΔΟΣ & Μ. ΒΡΥΣΗΣ 2 ☎ 22310 37481
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΠΑΤΡΟΚΛΑΟΥ 11 ☎ 22310 23181
ΟΙΚΙΑ: ☎ 22310 42408 ΛΑΜΙΑ

ΗΑΝΚΟΟΚ
driving emotion

Αφοι Καριωτάκη Ο.Ε.
ΕΜΠΟΡΙΟ & SERVICE ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ

ΠΑΠΑΛΟΓΟΠΟΥ 63 ΛΑΜΙΑ
ΤΗΛ. 22310-27138 ΚΙΝ. 6977-337302

Κοπάκης
Food service

Συσκευασία
Παστίλια - Χαρτιά
Πρώτες ύλες Ζαχαροπλαστικής - Αρωματιστές

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟ

Παναγιώτης Κουτκιός
Κλασικός Φιλόλογος

Αγίου Νικολάου 4 ΛΑΜΙΑ - Τηλ. & Fax: 22310 52119

ΚΛΕΑΡΙΣΜΟΣ ΧΑΛΙΩΝ
"Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ"
ΚΑΒΑΡΙΣΜΟΣ - ΦΥΛΑΞΗ
ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΩΝ ΜΕΤΑΞΕΩΤΩΝ ΧΑΛΙΩΝ
ΚΟΥΤΖΟΥ ΕΛΕΝΗ - ΖΑΦΕΙΡΑ
ΤΗΛ.: 22310 31621, 22310 20689
ΚΙΝ.: 6972 230156 • Ν. Μαγνησία, Λαμία

KRIS KARRAS

Γκούριλις Νικόλαος
Τεχνικός Μηχανικός Οχημάτων στο Φορέα Μηχανών Μηχανοκίνητων Οχημάτων
Τηλ. & Fax: 22310 67488 Κιν. 6974 323912
www.kris-karras.gr email: info@kris-karras.gr

Καν/νος Κυρίτως
Υπεύθυνος Καταστήματος

HYUNDAI KIA MOTORS

Αφοι Ηλία Κυρίτων Ο.Ε.
1ο χλμ. Ν.Ε.Ο. Λαμίας-Αθηνών, 351 00 Λαμία
Τηλ.: 22310 37230 - Fax: 22310 44643 - Κιν. 6974997633
e-mail: kyritsis2@otenet.gr

ΑΡΤΟΒΟΛΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΡΑΒΒΑΡΙΟΥ 22, ΛΑΜΙΑ ΤΗΛ.: 22310 22105
ΠΛ. ΠΑΡΚΟΥ 10, ΛΑΜΙΑ ΤΗΛ.: 22310 51091
ΣΥΓΓΙΔΟΣ 6, Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑ ΤΗΛ.: 22310 31434
ΚΑΒΑΦΗ & ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ, ΛΑΜΙΑ ΤΗΛ.: 22310 51210

Ρούβροι Λαμίας
Ρ. ΒΕΡΓΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

1^ο χλμ. Λαμίας - Αθηνών, Τηλ.: 22310 23730
Αραίας 1, Τηλ.: 22310 23730 - Λαμία

ΠΥΡΟΣΟΣ
ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ

- Πυροσβεστικά είδη
- Μόνιμες εγκαταστάσεις αυτόματης πυρόσβεσης
- Αναγομιδίες πυροσβεστήρων

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΦΟΥΡΚΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
Καρατσιοκόκη 94 Τηλ.: 22310-22004, Fax: 22310-44208
35100 ΛΑΜΙΑ Κιν.: 6952 473286 - 6945 791320

Center Χαλκιά

Σας παρέχουμε με ασφάλεια & άνεση

- Ελαστικά - Ζάντες
- Αμορτισέρ - Φρένα
- Λιπαντικά - Μπαταρίες
- Αναλώσιμα - Αλλαγή φρέαν
- Ζυγοστάθμιση
- Ευθυγράμμιση
- Mini service

1ο χλμ. ΝΕΟ Λαμίας - Αθηνών
Τηλ.: 22310 51820 - 21
Fax: 22310 37080
e-mail: vd9209@otenet.gr

ΑΜΑΛΘΕΙΑ CATERING
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ CATERING - ΣΥΝΕΔΡΙΑ & ΗΜΕΡΙΔΕΣ
ΛΕΞΙΩΣΕΙΣ ΓΑΜΟΥ & ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ
ΠΑΙΔΙΚΑ PARTY
Σπυριδίου 17 (παρ. ΟΛΕΑ) • ΛΑΜΙΑ • Τηλ.: 22310 60184 - Κιν.: 697 44 25 511

EDELWEISS Α.Ε.Ε.
ΑΝΘΥΠΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΞΙΔΩΝ - ΠΥΛΟΥ

3ο χλμ. Λαμίας - Αθηνών - Λαμία, Τ.Κ.: 35100
Τηλ. Κέντρο: 22310 31111, Fax: 22310 42777
Υπόλοι: Καπρού & Αθηνών 28, Λαμία, Τηλ.: 22310 48610
E-mail: eforsten@otenet.gr

TUV AUSTRIA HELLAS
EN ISO 9001:2008 No. 0202333

ΜΩΛΙΩΤΗΣ
ΣΥΡΜΑΤΟΥΡΓΙΑ

Λ. ΜΩΛΙΩΤΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.
Εργαστήριο Παραγωγής ΤΕΤΡΑΓΩΝΩΝ ΣΥΡΜΑΤΟΥΡΓΕΜΑΤΩΝ ΓΑΛΒΑΝΙΣΜΕΝΩΝ & ΠΛΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΘΩΤΩΝ - ΣΙΔΗΡΟΠΛΑΣΣΑΛΩΝ ΑΝΤΙΠΑΝΗΜΥΡΙΚΩΝ ΠΛΕΓΜΑΤΩΝ - ΦΑΤΝΙΩΝ ΣΑΡΑΖΑΝΕΤΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΡΙΦΡΑΞΩΝ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΑΜΙΑΣ 35100 ΛΑΜΙΑ
ΤΗΛ. 2231004155 FAX: 2231031205
www.moliotis.gr e-mail: info@moliotis.gr